

Med ny styrka och positiv inställning går vi in i 2021

Fredag den 12 mars 2020 reste sig cirka 40 rektorer på ledarforum och åkte tillbaka till sina förskolor för att möta upp personalens frågor och föräldrar som reagerade på att vi skickade hem deras barn, med anledning av pandemin. Därefter gick barn- och utbildningsförvaltningen in i stabsläge och började föra logg. Kommunala och fristående verksamheter får löpande information om corona-läget och olika insatser görs. När vi nu går in i 2021 är vi positiva och ser framåt.

Vi ser tillbaka på året som gått

Året 2020 blev inte alls som vi hade tänkt oss. Vi fick ställa om, ställa in, hitta nya vägar, höja farten, sänka farten och ibland pausa i vårt arbete. Det har inte bara varit negativt, det har också varit positivt.

VÄSTERÅS STAD GÅR UPP I STABSLÄGE

Corona-pandemin har under året som gått präglat arbetet i barn- och utbildningsförvaltningen, bland annat för att förhindra smittspridningen. Västerås stad gick i mars upp i stabsläge och en krisledningsorganisation infördes på förvaltningen. Vi började föra logg och ge löpande information om corona-läget till våra kommunala och fristående verksamheter samt föräldrar. Olika insatser görs löpande, beroende på var vi befinner oss i pandemin.

Stabsläge är ett beredskapsläge där ledning och nyckelfunktioner samlas och utvärderar information, beredda att snabbt sätta igång verksamhet. Kommunen går upp i stabsläge med förhöjd beredskap vid allvarliga händelser, som en pandemi.

Genom att vara i en kris har vi lärt oss otroligt mycket om krisarbete. Krisen har gjort oss starkare.

ARBETE PÅ DISTANS OCH DIGITALA MÖTEN

Enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer arbetar rektorer på distans i den omfattning de kan. Vissa dagar behöver rektor vara på förskolan, eftersom det är viktigt med ett synligt ledarskap.

Rutiner för att arbeta hemma har utformats och med det olika former för digitala möten. För rektorer och personal har det visat sig att digitala möten är tidsbesparande, vilket ger positiva följdverkningar på arbetssätt och arbetsbelastning. Under pandemin har vi blivit ännu bättre på det digitala. Till exempel sker möten med rektorer digitalt via Teams, liksom arbetsplatsträffar och utvecklingsmöten.

I november genomfördes en digital kompetensutvecklingsdag för samtliga medarbetare (cirka 1100) i de kommunala förskolorna, med både interna och externa föreläsare. Förskolorna berättade för varandra om sina utvecklingsarbeten när det gäller undervisningen. Föreläsningarna var både filmade och streamade.

- Dagen var så lyckad, så vi fortsätter med delar av samma koncept även i fortsättningen, säger Majja Neverland, utvecklingsledare Förskoleverksamheten.

FÖRSKOLORNAS HANTERING AV FRÅNVARO

På vissa förskolor har frånvaron varit hög, både bland personal och barn. Rutiner har ändrats och planerad verksamhet har inte alltid kunnat genomföras som det var tänkt. Förskolorna har rutiner för hantering av frånvaro när det gäller personal och barn. När det inte har funnits tillräckligt med personal på en förskola, har medarbetare vid olika tillfällen fått åka till en annan förskola och arbeta. Under hela juledigheten hade de kommunala rektorerna morgonmöten varje dag, för att allt skulle fungera.

UTOMHUSPEDAGOGIKEN UTVECKLAS

Förskolorna har under pandemin utvecklat utomhuspedagogiken och det har blivit tillfälle att arbeta med utomhusmiljöerna. Fokus har varit på lärmiljöer. Miljöerna ska uppmuntra till upptäckande och utforskande utifrån ett ämnesöverskridande arbetssätt. Det ska finnas inbjudande platser som ska väcka nyfikenhet och kreativitet hos barnen. Genom att ha olika mötesplatser som är lätta för alla att komma åt får de möjlighet till egna val och till lek, lärande och samspel med varandra. Materialen som används ska vara föränderliga och kunna anpassas efter barnens egen lust och fantasi.

Förskolorna har rutiner för inskolning under pandemin. Lämning och hämtning sker utomhus eller vid förskolans dörr.

MÖJLIGHET TILL SKYDDSUTRUSTNING

Före jul infördes möjligheten till skyddsutrustning i de kommunala förskolorna. Personalen använder plasthandskar, plastförkläde, munskydd och visir när de tar hand om barn som har blivit akut sjuka med covid-liknande symtom under dagen, i väntan på att föräldrarna ska hämta dem. Förskolorna har rutiner som de ska följa. Det finns också ett bildstöd som personalen kan använda när de berättar för barnen om skyddsutrustningen.

TVÅ NYA KONCEPTFÖRSKOLOR ÖPPNAR

Under 2020 har två nya konceptförskolor öppnat, det är Kungsljusets förskola och Brandthovda förskola. Det betyder att vi nu har sex konceptförskolor i Västerås. Alla konceptförskolor byggs effektivt med likadan huskropp och interiör, medan fasaden anpassas efter området och skiljer sig åt mellan förskolorna. Varje konceptförskola består av åtta hemvister med plats för 144 barn. Förskolan är på två plan och har en stor gård med plats för lek och lärande.

- Konceptförskolor är en bra lösning för att möta behovet av förskoleplatser. Att bygga enligt ett färdigt koncept upplever jag kan säkerställa en viss kvalitet med bland annat planlösning, ljusinsläpp, utemiljö och funktion, berättar Tiina Johansson, rektor Malmens förskola. Eftersom vi är en relativ nystartad förskola, så tar det tid att hitta former och en vi-känsla i huset. Det gäller att ha en kompetent organisation som leder, fördelar och driver arbetet framåt. Det ligger också på pedagogerna att hitta samverkansformer för övergångar, rutiner (till exempel vid matsalssituationen, då vi har två sittningar) och vikariehantering. Vi har två ingångar, fördelat på sju avdelningar och 112 inskrivna barn i dagsläget, berättar Tiina Johansson vidare.

[Blåsbo förskola](#)

[Brandthovda förskola](#)

[Kungsljusets förskola](#)

[Malmens förskola](#)

[Vallby förskola](#)

[Önsta förskola](#)

POLITIKEN VISAR MEDARBETARE UPPSKATTNING

2020 har varit ett annorlunda år och många medarbetare har arbetat hårt under pandemins första år. För att visa uppskattning fick alla medarbetare i Västerås stad till jul en gåva av de pedagogiska nämnderna.

När vi ser tillbaka på året som gått, så är vi stolta över att vi har klarat av hålla våra förskolor öppna. Att barnen har fått sin utbildning nästan som vanligt. Det har varit påfrestande, men vi är stärkta och det har gått bra.

Vi ser framåt på det nya året

Trots att vi är mitt i en pandemi försöker vi vara positiva, se framåt och fortsätta vårt utvecklingsarbete även om det kanske blir i en saktare takt.

GEMENSAM PEDAGOGISK INRIKTNING

Sedan 2018 har de kommunala förskolorna i Västerås en gemensam pedagogisk inriktning, som revideras årligen. Den är en gemensam kompass för att arbeta med förskolepedagogiken och har fyra målområden.

- Kommunikation och förhållningssätt
- Miljö och material
- Läroplanens områden integreras med varandra
- Organisation av tid och människor

Inriktningen är ett vägval för att uppfylla läroplanen för förskolan. I den reviderade läroplanen för förskolan som kom 2019, fick förskolan ett tydligare uppdrag när det gäller begreppen utbildning och undervisning. Det innebär att förskolan har fått en tydligare koppling till övriga skolformer och faktiskt är och ska vara starten på det livslånga lärandet.

Den gemensamma pedagogiska inriktningen är en önskan att få en gemensam riktning för det pedagogiska arbetet i de kommunala förskolorna. Den ska fungera som ett stöd för att utveckla den enskilda förskolan i denna riktning. Den pedagogiska inriktningen har tagits fram i samarbete med förskolans chefer och medarbetare.

- Det har varit både inspirerande och lärorikt att arbeta fram den gemensamma pedagogiska inriktningen. Den känns väl genomarbetad och förankrad och är efterfrågad av både rektorer och medarbetare. Även föräldrar som vill veta mer om Västerås pedagogiska vägval är intresserade av den. Den är ett bra komplement till läroplanen, berättar Majja Neverland, utvecklingsledare Förskoleverksamheten.

[Pedagogisk inriktning för Västerås stads kommunala förskolor](#)

FÖREBYGGANDE ARBETE MOT HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

Förskolan, grundskolan och gymnasieskolan ska vara trygga platser där barn och unga kan utvecklas och inhämta kunskap utan rädsla för förtryck, våld eller att deras grundläggande mänskliga rättigheter kränks. Alla ska ha samma möjligheter till utbildning och personlig utveckling oavsett, kön, ålder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Därför ska utbildningen utformas efter det.

I november 2019 fastställdes barn- och utbildningsförvaltningens handlingsplan för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inom skolverksamheterna. Handlingsplanen bygger på grundskolans redan pågående arbete som kompletteras med insatser inom förskola och gymnasieskola. Ett led i arbetet med handlingsplanen var att kartlägga respektive verksamhetsområdes behov av stöd.

Handlingsplanen bygger på konkreta och prioriterade insatser för respektive verksamhetsområde. Insatserna har arbetats fram utifrån behov och i samverkan mellan verksamheterna och medarbetare i förvaltningen som har spetskompetens i frågan.

Förskolans kompetenshöjande insatser enligt handlingsplanen, där målgruppen är all personal:

- Bygga broar – främja integration och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck genom att utveckla personalens bemötande, förhållningssätt och kompetens ur ett interkulturellt perspektiv.
- Föreläsningar – Mekanismer bakom hedersrelaterat våld och förtryck (basnivå).
- Fördjupningsutbildning för barnpiloter*.

* Att vara barnpilot innebär att vara en lättillgänglig resurs på sin arbetsplats i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att göra det – ett bollplank och en kunskapsbank.

Syftet med handlingsplanen är dels att fortsätta arbetet som gjorts inom grundskolan sedan 2007. Ett annat syfte är att utveckla nya idéer, metoder och implementera nya insatser för förskolan och gymnasieskolan för att motverka alla former av hedersrelaterat förtryck och våld inom respektive verksamhet.

- Input och kompetens som förskolans referensgrupp (sex rektorer och utvecklingsledare) har bidragit med har varit ovärderlig för att arbete med handlingsplanens aktiviteter ska kunna genomföras, säger Issis Melin, utvecklare på enheten för Forskning och skolutveckling. Det finns ett intresse och en törst efter mer kunskap om frågan ute bland rektorer och personal, eftersom detta är ett helt nytt område för många att ta sig an. Tack vare den ökade kunskapen ute i verksamheten har fler ärenden om hedersförtryck kunnat fångas upp i förskolan. Detta kommer i förlängningen att leda till att fler barn och deras familjer får det stöd de behöver, berättar Issis Melin.

[Handlingsplan för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inom skolverksamheterna](#)

DIGITALA MÖTEN OCH ARBETE PÅ DISTANS FORTSÄTTER

I Västerås fortsätter vi med digitala möten. Så länge Folkhälsomyndigheten rekommenderar det fortsätter vi också att arbeta på distans om vi kan. Framöver behöver vi utvärdera effekterna av distansarbete och digitala möten.

Vi längtar efter att samhället ska återgå till det normala. Att vaccinationen ska komma igång och att vi ska få antikroppar. När vi kan mötas i verkliga livet igen. I en pandemi visar det sig hur viktigt det sociala samspelet är och att vi behöver se varandra för att kunna läsa av varandra.

MED HOPP OM NORDISK FÖRSKOLEKONFERENS 2021

I Västerås är vi positiva och hoppas på att den nordiska vänortskonferensen kan genomföras i höst. Kanske är det möjligt att lägga konferensen senare på året. Vi saknar samarbetet med våra nordiska kollegor och längtar efter att få träffa dem igen.

Håll i och håll ut hälsar vi från Västerås.

Ta hand om er och varandra, så ses vi snart igen!